

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Suaru sadam (edaspidi ka *sadam*) asub Lemsi külas, Kihnu vallas, Pärnumaal. Tegemist on riigile kuuluva sadamaga Kihnu saarel Suaru ninas. Suaru sadam ja Kihnu sadam asuvad kõrvuti ning omavad ühist veeala. Sadama keskpunkti koordinaadiks on 58008'28'' N ja 24001'2'' E. Sadama veeala üldpindala on 5,07 ha ja maa-ala üldpindala 0,48 ha, hõlmates maaüksuseid katastritunnusega 30301:001:0927 lähiaadressiga Suaru sadam ja 30301:001:0926 Tankla. Sadam on lõunast varjatud 220 m pikkuse muuliga. Suaru sadama kaide numeratsioon on 4, 5 ja 6, kailiinide üldpikkusega 177,5 m. Kaid nr. 4 ja 6 on eelkõige kalalaevade ja väikelaevade vastuvõtuks. Kai 5 on halva seisukorra tõttu ekspluatatsioonist väljas. Vähim sügavus kai 4 ääres on 1,9 m, kai 6 ääres 2,6 m. Sadama akvatooriumile sisenetakse kanalit mööda, mille pikkus on 800 m, laius 50 meetrit. Vähim sügavus kanalis on 3,7 meetrit. Alates kaist nr.4 on vähim akvatooriumi sügavus 2,7 m ja laius 30 m. Veetaseme kõikumine sadamas on keskmiselt +40 cm kuni -40 cm „Kroonlinna 0” suhtes.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskkonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Suaru sadam paikneb Kihnu hoiualal, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hallhülge (*Halichoerus grypus*), viigerhülge (*Phoca hispida bottnica*), emaputke (*Angelica palustris*) ja soohiilaka (*Liparis loeselii*) elupaikade kaitse. Suaru sadam on ümbritsetud Pärnu lahe hoiualaga, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Mõlemad hoiualad on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Sadama territoorium asub hajaasustusalal, 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistul. Sadama territooriumist ca 500 meetri kaugusel põhja suunas paikneb kultuurimälestiste hulka kuuluv kalmistu. Tuginedes esitatud taotluses toodud andmetele võib väita, et kavandatava tegevuse mõju eelpool nimetatud objektini ei ulatu.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Käesoleval juhul taotletakse olemasoleva vee erikasutusloa nr L.VV/328383 muutmist kuna süvendustööde ettevalmistamise ajal on selgunud, et pumpsüvendaja efektiivne töösügavus ei pruugi ulatuda -3,5 m peale ning süvendustööde käigus oleks vajalik kasutada ka kopsüvendajat, mis seisab kas oma tugijalgadel või ujuvaluse peal. Süvenduse maht ja muud vee erikasutusloal olevad andmed jäävad samaks.

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Sadama territoorium piirneb lõuna suunast 100% transpordimaa sihtotstarbega kinnistuga, lääne suunast 100% riigikaitsemaa ja 100% tootmismaa sihtotstarbega kinnistutega. Kuna sadam on ehitatud merre väljaulatuva Suaru nina tipule, siis ülejäänud osas ümbritseb sadamat Liivi laht. Lähimad elamumaa sihtotstarbega kinnistud paiknevad ca 500 meetri kaugusel lääne ja kirde suunas.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad vahetult sadamas mahus kuni 2630 m³. Süvendatavaks pinnaseks on valdavalt tormidega sadamasse kandunud liiv ja muda. Kogu süvendatav pinnas on tavaline merepõhi, mille hulgas ei ole jäätmeid ega saasteaineid. Kuna märkimisväärselt suur osa eemaldatavast pinnasest kuulub liiva ja muda kategooriasse, tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult ka heljumit.

Liivi laht on suhteliselt madalaveeline ja bioloogiliselt väga produktiivne mereala, mis on üks tähtsamaid räime püügipiirkondi. Liivi lahte, kui olulist räime kudeala, kasutab kaks räimepopulatsiooni. Avamere räim siseneb vahetult pärast jääminekut lahte vaid kudemise ajaks ning lahkub juuli lõpus tagasi avamerre. Liivi lahe räimepopulatsioon aga elab kogu aasta valdavalt Liivi lahes, kusjuures mõlemad populatsioonid kasutavad samu kudealasid. Räim koeb puna- ja pruunvetikatele peamiselt kuni 5 m sügavuses vees.

Tulenevalt eeltoodust tuleb süvendustööd planeerida väljapoole kalade kevadist kudeaega (01.04-30.06), et vältida negatiivset mõju kalastikule. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule.

Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Süvendatav pinnas on kavas paigutada sadama kõrval asuvalle maaninale.

Sadama süvendamine ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile, mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses

sadama ehitamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmeteke

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Müra

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning süvendustööde aegne ja valdavalt seotud ehitustööde käigus kasutatavate masinate diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Kihnu väin ja laiemalt kogu Pärnu laht on ülioluline kevadine veelindude peatusala, kus erinevate linnuliikide elupaigaks on meri ja ranna- ning kaldaroostikud. Linnudirektiivi I lisa liikidest pesitsevad seal täpikhuik (*Porzana porzana*), rukkirääk (*Crex crex*), räuskiir (*Sterna caspia*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*). Mitte-pesitsejatest on alal väikekoskel (*Mergus albellus*), sookurg (*Grus grus*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), vöötsaba- vigle (*Limosa lapponica*), mudatilder (*Tringa glareola*). Niinimetatud pudelikaela alaks on Pärnu laht sookurele (*Grus grus*).

Kihnu sadama alalt on rohkelt avaldamata juhuvaatlusi. Sadama juures pesitseb kaitstavatest liikidest hani. Kihnu sadama ja Ristina nina vaheline rand on oluline ujupartide kevadise peatuspaigana ja sõtka suvise kogunemisalana. Kihnust vahetult idasse jääv ala on eriti tähtis auli ja tõmmuvaera peatusala.

Otsese mõjuna lindudele võib käsitleda vee hägustumist ja heljumi settimist merepõhja elustiku kooslustele. Vee hägustumisega kaasnev nähtavuse vähenemine raskendab sukelduvatel lindudel toidu leidmist. Vajaliku toidukoguse kättesaamiseks peavad nad rohkem energiat kulutama, st organismi energiabilanss suureneb ja toidu hankimine selles piirkonnas muutub ühel hetkel energeetiliselt ebaõkonoomseks. Selline mõju on suurim kalatoidulistele lindudele (kaurid, kormoranid, pütid, kosklad).

Sadama süvendamisega kaasneb ajutine mürafooni tõus, mis võib linde häirida. Süvendusaegse müra allikateks on ehitusmehhanismid ning ujuvvahendid. Müra avaldab kahesugust mõju: ootamatu tugev müra võib linde ehmatada ning kestev tugev müra võib häirida liikide sigimisbioloogiat. Regulaarse ja ühtlase müraga linnud reeglina harjuvad. Seetõttu tuleks müra põhjustavast ehitustegevusest sadamas hoiduda lindude peamisel pesitsusperioodil 01.04 – 30.06.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 30.06;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.